

ЗАМАН

Газета издаётся на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: zamankbr.ru

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы Ю.А.Кокону Кавказ уруш бошалганлы 153 жыл толганы бла байламлы ЧАКЪЫРЫУ СЁЗЮ

21 майда Кавказ уруш бошалганлы 153 жыл толады. Ол анга къатышханлары барысына да, бютюнда бег а адыг халкъга, уллу къыйнылыкка сынатханды.

Аны хатасы жетгенлени эсгере, бизни жюреклирибизге сынтыл болмазлык жара салган ол уруш кеси заманыны, тюрлю-тюрлю империялары демлешиниулерини, башха къыралагга суганаклык этерге итинулерини сылтаулары бла къозгалганын ангыларга керекди. Дагыда 460 жыл мындан алга башланган россей-

адыг халла халкъларыбызны къадарларын арталды тюрлендиргенлерин да унутурга жарарыкъ туююлды.

Жаланда бирге, деменгили къыралыбызны битеу халкъларыны бир бирге билеклик этиулерини бла жалчытырга боллукъду Къабарты-Малкъарны ырахатлыгын эмда келир ахшы заманын да. Мен анга толу ийнаныпма.

Адыглары кюнюне аталган ушакъны
4-чю бетде окугъуз.

Тюбешу

Регионла аралы байламлыкъланы, огурулу къоншу халланы мынган ары да кючлендире барырга оноулашхандыла

КъМР-ни Правительствосуну ююнде Къабарты-Малкъарны бла Къарачай-Черкесни Башчылары **Юрий Кокону** бла **Темрезланы Рашитни** тюбешулерини болганды.

Эки республиканы да оночулары регионла аралы байламлыкъланы, экономика, культура жаны бла да бирге ишлеуно кючлендириуну, туризмде, промышленностьда бла эл молкде инвестиция проектлени бирге жашауда бардырыуну амалла-

рын сюзгендиле. Кокон бла Темрезулу Къабарты-Малкъарны бла Къарачай-Черкесни ёмюрлени теренинден келген шухлукъ, бир тарых бирикдиренин, ол себепден къарындаш халкъланы араларын огурулу къоншу халланы мындан ары да кючлендире барырга кереклисин айырып айтхандыла.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасы.

Сыйларын керюу

Юг федерал университетде Алим Кешоковну бла Къулийланы Къайсынны хурметлерине мермер къанга орнатхандыла

Юг федерал университетни бийик билим берген школуну Шимал-Кавказ илму арасында 20 майда КъМР-ни халкъ постлерине - Дондагы Ростовну азатлау ючюн сермешлеге къатышхан **Алим Кешоковну** бла **Къулийланы Къайсынны** хурметлерине эсгериу мермер къанга салгандыла. Аны ачылыуна Къабарты-Малкъарны

Правительствосуну къаууму къатышханды.

Бу проектни «Россейни аскер-тарых биригиуно» битеуроссей жамаат-къырал организация да дурус кергенди.

Федерал информгентстволаны материалларына кере.

Къатыш единоборстволар

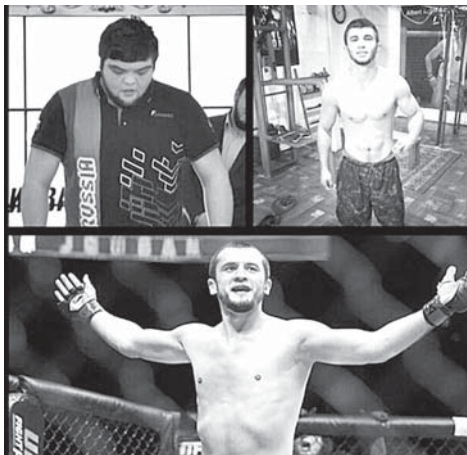
Альберт, Бийберт эм Даниял сермеширкидиле

Къатыш единоборстволар бла юрешген жашларыбыз Тюменланы Альберт, Тюменланы Бийберт эм Эльбайланы Даниял бююн, 20 майда, кеслерини кезиулю тюбешулерин бардырыкъдыла.

Алай бла, Тюменланы Альберт Санкт-Петербургда АСВ61 турнирде бразилиячы Исмаеля Де Джизеса бла сермеширкиди. Рингге Исмаеля жерлеши Марсело Алфаяны орунуна чыгады. Ол тренировкалада санына

чып тюшюргенди. Тюменланы тукъумну дагыда бир келечиси Бийберт Новороссийск шахарда белоруслу бла Plaza 4 турнирде тюбеширкиди. Арт кезиуде кесини хорламлары бла къууандыра келген Эльбайланы Даниял да Ингушетияда Road To M1 деген турнирде ол жерли Муса Илиев бла къарыуун сынарыкъды.

ТАППАСХАНЛАНЫ Аминат.

Итину

Келишимни бегитирикдиле

Къабарты-Малкъарны бла Карелия Республиканы башчылары быйыл июнда Санкт-Петербургда бардырылык Халкъла аралы экономика форумда Сатыу-алыу-экономика, илму-техника эмда социал-культура жаны бла бирге ишлеуно юсюнден келишимге къол саллыкъдыла. Документге кере, эки регионну да молк субъектлерини араларында рынок халланы игилендириуге тап онгла къуарга, сатыу-алыу-экономика, илму-техника эмда культура байламлыкъланы къыйматын кетюрге, промышленностьда, къурулушда, къудуретни къорулауда, эл молкде, туризмде, спортда эмда башха беломледе да бирге ишлеуно кючлендириге белгилениди.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасы.

Билдириу

Эки бюджет да къалай толтурулганларына къараллыкъды

Быйыл 23 майда КъМР-ни Парламентинде Къабарты-Малкъар Республиканы 2016 жылга бюджетини эмда Борчул халда медицина страхованияны жер-жерли фондуну бюджетини къалай толтурулганларына къараллыкъды.

Ала бла байламлы законопроектлеге эсгериуле бла предложенияла, тюрлю-тюрлю организацияладан, къырал эмда муниципал органдардан суюуге къатышырыкъларыны юсюнден билдириуле Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Бюджет, налогла, финансла жаны бла комитетине жибериледи. Аны адреси: **360000, КъМР, Нальчик ш., Ленин пр., 55-чи ю.**

Сорлуклары болганла бу телефон номерге селешсинле: **(8662) 42-64-60, 40-42-19.**

ПРАВИТЕЛЬСТВО

Субботникни ахчасы сабийлеге кьоратыллыкды

КъМР-ни Правительствосуну кезиулю жыйылыуунда быйылны биринчи кварталында республикалы бюджет къалай толтурулганы сюзолгенди эмда «КавказВольфрам» акционер общество кьурауну юсюнден ону къабыл кьоролгенди. Битеу да бирге жыйылыуда 23 бегимни проектине кьаралганды. Аны премьер-министр Мускуланы Алий бардырганды.

Бек алгъа республиканы ырысынын юлешиуу бла байламлы бегимлени сюзгендиле. Ол санда Къабарты-Малкъарны иелигинден Бахсан районнга амбулатория эмда ол орналган жер берилгендиле. Объектни багъасы 260 минг, жери уа 19,9 минг сомгъа жетедиле. Мекам Псычох элде орналыды. Дагъыда Терк районнга 650 минг сом багъасы спорт инвентарь бьелюнгенди, ол санда бокс ринг эмда тутушу майдан.

Жер эм ырысы халла министр Тимур Ошуннову айтханына кьере, республиканы иелигинден Черек муниципал районнга Огъары Жемталада жангы школну мекамы да бериледи. Анда 320 окъуучугъа жер барды, объектни багъасы 244 минг сомдан асламды.

КъМР-ни Правительствосу бла Москвадан «Индустриальная компания» акционер общество, 2015 жылда этилген келишимге тийишлиликде «КавказВольфрам» акционер обществону кьурайдыла. Тимур Ошуннову билдиргенди, келишимде сьз республикада тау-байыкъландырыуу предприятитиланы кьурауну юсюнден барады. «Аны чеклеринде «КавказВольфрам» предприятие кьуралады. Аны акцияларыны 25 проценти бла бир акция Къабарты-Малкъарны иелигине бериледиле. Къалгъанлары уа «Индустриальная компаниягъа» жетедиле», - дегенди министр.

КъМР-ни 2017 жылны биринчи кварталында бюджетти 1,053 миллиард сом дефицит бла толтурулганды. Аны юсюнден финансла министр Заур Лихов билдиргенди. Ол белгили этген шартлагъа кьере, бюджетни файдалары 4,7 миллиард сомгъа жетгендиле, ол а жылны планыны 16,3 проценти тенгли бирди. Ол санда налогла 38,3

процентге толтурулгандыла. «Налогла белгиленген ёлчемден аз жыйылгандыла. Ол а акциз продукция азайганы бла байламлыды», - дегенди ол.

Къоранчланы юслеринден айтханда уа, ахчаны асламы (79 проценти) социальный магъаналы жумушлагъа кьоратылганды. Ол санда айлыккыны, торлю-торлю пособияланы, стипендияланы тьлеуге, билим беруу, саулык сакълау, социальный политика жаны бла жумушланы толтуруугъа. Къоранчла 5, 7 миллиард сомдан артыкъдыла.

Къабарты-Малкъарны бла Карелияны араларында сатыу-алу экономика, илму-техника эм социал-культура жаны бла байламлыккыла тохташдырыллыккыдыла. КъМР-ни экономика министри Рахайланы Борисни айтханына кьере, ол жаны бла тилекни Карелияны власть органлары этгендиле. «Документ Санкт-Петербургда экономика форумда къабыл этилликди», - дегенди ол.

«КъМР-де агъач мюлккю айнытыуу юсюнден» кьырал программагъа тюзетиуле кийирилгендиле. Табийгъат байлыккыла эм экология жаны бла министрни кьуллугъун толтургъан Олег Коновалов айтханыча, ол республиканы бюджетти бла келишдирилгенди.

Къабарты-Малкъарны Правительствосуну бла РФ-ни Саулык сакълау министрствосуну эмда Борчлу халда медицина страхованияны фондуну араларында келишим жарашдырылганды. Саулык сакълау министр Светлана Расторгуева ангылатханыча, документ 2017 жылда эмда 2018-2019 план кезиуде КъМР-ни инсанларына хакъсыз медицина болушлуккыгъа кьырал гарантияла тохташдырыуу бла байламлыды.

Докладчы айтханыча, РФ-ни Саулык сакълау министр-

ствосундан проектге бир неча тюзетиу этилгенди. «Аладан бири жамауатны саулугъуна багъыуугъа кьырал гарантияланы толтуруугъа регион ахчаны толусунлай бьелюрге кереклиси бла байламлыды», - дегенди ол.

3 июнда сабийлеге болушлуккыгъа республикалы субботник бардырыллыккыды. КъМР-ни урунуу, иш бла жалчытыу эм социальный кьоруулауа министри Тюбейланы Альберт айтханыча, кьолайсыз, кыйын жашау болумгъа тышген сабийлеге болушлуккыгъа субботник бардырыуу тьере айланганды. Жыйылган ахчаны сабийлеге жангы окъуу жылгъа хазырлангъа кьоратырла болушлуккыды. «Былтыр а биз субботникден тышген ахчагъа 4,3 минг сабийге болушалган эдик, алагъа экишер минг сом юлешингенди», - дегенди ол.

Республиканы Правительствосуну кьауумунда тюрлениуле бла байламлы бир-бир министрстволаны ишлерини болумлары алышынгандыла. Ол санда Асламлы коммуникацияла эм басма жаны бла кьырал комитетти полномочиялары Культура министрствогъа берилгенлери ючюн аны кьауумуна жангы бьелюм кьошулады эмда ведомствону айлыккы фонду 201 минг сомгъа кьейитиледи. Министр Мухадин Кумахов билдиргенди, жангы бьелюмде 7 адам ишлерикди.

Малка черекни Карагач элни тийресинде жагъасын кючлеуге республиканы резерв фондундан 2 миллион сом бьелюнюрюкдо. Ол жаны бла проектти РФ-ни МЧС-ини КъМР-де Баш управлениасыны башчысыны орунбасары Заур Кармоков кьорьозтенди. Дагъыда «Халкыны, ырысыны эм культура хазнаны эвакуациясыны планын жарашдырыуу, анга хазырлануу эм бардырыуу юсюнден» бегим да къабыл этилгенди.

Жыйылыуда башха проектле да сюзюлюп, къабыл кьорюлгендиле. Аны ишине КъМР-ни Башчысыны администрациясыны таматасы Мухамед Кодзоков да къатышханды.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Алгъышлау

Адепликни бла кертичиликни школу

Комсомолну бла пионер кьымылдауну хурметли ветеранлары!

«Комсомолгъа-100 жыл» деген халкъла аралы кьурау комитет эмда «Комсомол юй-ретгенле – мени Ата журтум» жамауат организацианы ара совети сизни В.И.Ленин атлы Битеусоюз пионер организацианы 95-жыллыгы бла алгъышлайдыла.

19 май бизни жашаубузгъа Пионерия жаратылган кюнча, жолдашларыны алларында Ата журтну сюере, аны кьорууларгъа не заманда да хазыр болурга ант этилген кьуанчлы кезиуча киргенди. Ол мингле бла устазлагъа, пионер ишлени кьураучуларына – вожатылеге-классладан бла школадан

башлап «Артек», «Орлёнок», «Океан», «Зубрёнок» битеусоюз эмда республикалы пионер лагерьеге эмда кьыралны торлю-торлю жерлеринде орналган башха лагерьеге дери да – уллу байрамды. Ол окъугъан жаш тьёло бла ишни кьураучуларына – пионер организацианы секретарларына, председателлерине да байрамды.

Барыгъызгъа огурулу эмда магъаналы ишигиз ючюн ыспас этебиз, жюрек ырызлыгыбызны билдиребиз. Сиз кьеп жылланы ичинде жыйышдырган сынауугъуз энтда да ёсеп келген тьёноно таматаланы аламант юлгюлеринде юретиу ише юлюшюгюню кьошарыгъызгъа бир ишеклигибиз жюкьуду.

Снёт

Пионерлени санына кьошулганды

19 майда - Пионерияны кюнюнде - Нальчикде «Гладиатор» спорт комплекси фойеси бюнларында кьызыл галстуклары бла жашладан бла кьызыладан толу эди. Ол кюн мында республиканы ара шахарыны окъуу учрежденияларыны жаш тьёло организациаларыны биринчи сльтлары бардырылганды.

Тьереде болуучусуча, ол школланы дружиналарыны

хандыла. Кьууанч ишле Ленинни эсгертмесине гюлле салыуу бла бошалгандыла.

РФ-ни коммунист партиясыны КъМР-де регион бьелюмюно таматасы, республиканы Парламентини депутаты Борис Паштов бизге айтханыча, арт жыллада пионер организациаларыны биринчи сльтлары бардырылганды.

Тьереде болуучусуча, ол школланы дружиналарыны

таматаларыны рапортла берюулеринден башланганды. Бу жол а анга Нальчикни 11-чи, 12-чи, 16-чы эмда 20-чы школланыны келечилери къатышхандыла. Ызы бла уа залгъа организацианы байрагъын кийиргендиле.

Пионерлени кьауумуна кьошулган 190 жашны бла кьызыны алгъышларгъа уа таматала да келген эдиле. Алары бюнларына кьызыл галстукларыны кьысып, насийхат сьзле айт-

-Бюнларында галстуклары жюрютгенлери бла къалмай, ала бла, алгъынча, юйретиу иш бардырылады. Ол а шьндю бек магъаналыды. Бюгонлюкде уа окъууда организацианы 24 школчубуз Москвагъа барадыла. Алары уа пионерлеге кьыралыбызны жюрегинде - Кьызыл майданда - аллыккыдыла, - дегенди ол бизге.

АБДУЛЛАХЛАНЫ Фатима.

Жыйыпы

Хунерлилеге - насийхат сьзле эм саутгъала

Кьеп болмай Къабарты-Малкъарны кьырал университетинде фахмулу жаш тьёноно сльту болгъанды. Аны чеклеринде школчуланы арасында бардырылган Шимал Кавказны бешинчи ачыкъ олимпиадасында эмда республикалы эришюледе хорлагъанланы да сауталгъандыла.

Ол кюн окъуучуланы алгъышларгъа Халкъла аралы черкес ассоциацианы президенти, Россельхознадзору республикада референт арасыны таматасы Хаути Сохроков, Май районну администрациясыны башчысы Сергей Шагин, КъМКЪУ-ну илму-тинтиу жаны бла проректору Малькъондуланы Юсуф, юйретиу эм социал соруула бла байламлы проректору Аюес Кумыков, вузну институтларыны таматалары эм школланы келечилери келген эдиле.

Бийик билим алыргъа кирирден алгъа профориентация бардырган управленианы таматасы Аксана Карашева, Шимал Кавказны бешинчи олимпиадасына бужол аслам адам къатышханын айттып, экспертлеге тогуз торлю предметден эки мингден артыкъ ишни тинтирге тышген билдиргенди. Алай бла алчы жерлеге 164 адам тийишли болгъанды. Эришюлеге Нальчик шахар округдан, районладан, Ингушетиладан да кьелле къатышхандыла. Мында хорлагъанлагъа ЕГЭ-ни кезиюнде профильли предметден кьошакъ халда беш балл алыргъа онлары болгъанлары да эсгертилгенди.

Хаути Сохроков, быллай магъаналы ишни бардырганлагъа ыспас этип: «Абаданланы жарышхан сорууладан бири - жаш тьёноно тамблагъы кюнюдо.

Фахмулу сабийлеге болушургъа барыбызны да борчубузду. Ала республикада, кьыралда да илмуну айнытыуугъа уллу кьошумчулукъ этерикдиле», - дегенди.

Конкурсантланы алгъышлай, Сергей Шагин, республикада хунерли школчула аслам болгъанларына ёхтемленгеннин айттып, университетге быллай магъаналы ишни бардырганы ючюн ыспас этгенди.

Ызы бла биринчи жерлени алгъанлагъа грамотала бла эсде кьалырга саугъала берилгендиле. Школланы таматаларына уа КъМКЪУ-ну ректору атындан ырызлыккыгъа кьагытла бююрулгандыла. Ахырында вузну «Калисто» бла «Импюльс» чыгармачлыккы коллективлери кьонаклагъа концерт программаларын кьорьозтендиле.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

СТАТИСТИКА

Эл мюлк продукция чыгырыуда алдабыз

Къабарты-Малкъар СКФО-ну регионлары арасында эм кеп эл мюлк продукция чыгырганы бла алчыгъа саналады. Кавказда не заманда да эл мюлкге аслам эс бурулганды. Бютюнда бег а малчылыкъга. Бахчачылыкны юсюнден айтханда

да, хар республика амалына кере торлю-торлю кегетле ёсдюреди. Болсада бююнлюкде кюншу регионла бла тенгешдиргенде сют эмда башха эл мюлк продукцияны чыгырыуда бла жарашдырыуда Къабарты-Малкъар алчылыкны тутады.

Регионда статистика бардыргъан органы билдириуюне кере, аны ёлчери 3,5 процентге кёбейгенди. Сёз ючюн, Ингушетияда ол жалаанда 2,8, Ставрополь крайда - 2,4 эмда Дагыстанда 2 процентге жетеди.

Айныу

Производствону кенгертедиле, файданы кёбейтедиле

Май районда «Красная нива» эл мюлк кооперативни юй къанатлылагъа бакъгъан бёлюмюнде жангыртуу ишле тамам этилгендиле: 48 минг жумуртха сыйынган инкубатор сатып алыннганды, дагыда эки производстволу мекамгъа ремонт этилгенди. Ишлени асламысын былтыр окъуна этип бошаргъа къолдан келген эди.

- Производствону аз-аздан кенгерте барабыз. Сагъынылгъан мекамладан бири жууукъ кезиуде хайырланыргъа берилликди. Инкубаторгъа салгъан беш минг жумуртхадан да иги файда алгъанбыз, аланы асламысындан тауукъ балачыкыла чыкыгъандыла. Биз аны иги кёрюмдуге санайбыз. Бу оборудованианы дагыда эллилени заказлары бла да хайырланыргъа умут этебиз, - дейдиле бёлюмюню башчысы Дмитрий Заиченко бла ветфельдшер Елена Пчелинцева.

Шёндю мюлкде дарман салыу эмда башха профилактика мадарла этиле турадыла. Тауукъ балаланы асламысы тюрсюнлюдюле, къышха жууукъ заманда мында бройлерле да ёсдюрюп башларгъа дейдиле. Инкубаторгъа баппуш жумуртхала да саладыла. Аладан чыкыгъан балачыкыла эллиле бек иги сатып аладыла.

УЛОУ

Акъ - Суугъа автобус жюрюрюкдю

Жууукъ кезиуде Акъ-Сууда жашагъанлары 13-чю маршрут бла байламлы жарысулары ахырысы бла да тауусуллукъдула. Нальчик шахарны администрациясыны транспорт управлениясыны таматасы Алик

Небежев айтханга кере, маршрут таксиле халкъны ташыуу кереклисича жалчыталмагъанлары себепли къысха заманны ичинде линиягъа автобуса саллыкъдыла. Аланы тендер бардырып сайларыкъдыла.

- Алай бла адамлары транспорт болмай жоллада жылла бла къыйналыулары кеп къалмай бошаллыкъды, - дегенди Алик Хазраулиович.

ТАППАСХАНЛАНЫ Аминат.

Бизни корр.

Предприятияда бююнлюкде сегиз адам урунады. Тауукълагъа экеулен къарайды, алай аланы ишлери кепден-кеп бола баргъаны себепли ары энтта да бир адам алыргъа умут барды.

Битеу тиошюрюлген хайыр ремонтха, материалла сатып алыргъа къоратылады. Энергоресурла ючюн да бир айгъа 25 мингден артыкъ сом төлерге тошеди. Къалай-алай болса да, мюлк кюнден-кюннге аякълана, кюч ала барады. Алай эсе уа, талай замандан ол иги файда келтирип тебирериги баямды.

Шимал Кавказ кюн сайын

Ала Белоруссияны къоруулагъандыла
Къарачай-Черкесни Байрамукъланы Халиматны атын журтотген Къырал миллет библиотекасында «Белоруссия ючюн сермешледе» деген китапны презентациясы болгъанды. Анга Улуу Ата журт урушну кезиуде мындан фронтха кетип, къыралны аскерни, партизанланы къауумларында, тылда да къоруулагъан 1439 адамны аты киргенди. Аланы барысыны да жашау жолларыны юсюнден къысха хапар билдириледи. Китап республиканы 25-жыллыгына эмда Къарачай-Черкес автоном областыны 95-жыллыгына аталып чыгарылганды.

Адет-тёрелерин сакълай
Тюркде жашагъан ногайлыла, къарачайлыла, черкеслиле, аварлыла, башха кавказ миллетлени да келечилери Стамбулда «Этноспорт» маданият фестивалгъа катышхандыла. Тёрт кюнню ичинде анда 800 минг чакълы бир адам болгъандыла эмда Тюркде тургъан халкъланы келечилерини къошларында аланы юй кереклерин, одырларын, кийимлерин, адет-тёрелерин кёргендиле, жырларына тынгылагъандыла, тепсеулерине къаргъандыла.

«Россей - ислам дуня»
Чечен Республиканы ара шахарында «Россей - ислам дуня» деген стратегия къауумну ючюнчю жыйылыуу болгъанды. Ол Рамзан Кадыровну бла Татарстанны президенти Рустам Миннихановну башчылыкларында бардырылганды. Эки кюнлюк форумгъа 30 къыралны келечилери катышхандыла. Ала Россейни бла муслимны къыралланы араларында экономика байламлыкъланы онгларын, къоркъуусулукъну да амаларын сюзгендиле. Жыйылыуда сёлешгенле Россейни ислам дуня бла стратегия бирге ишлеуюню магъанасы бек уллу болгъанын чертгендиле.

Къумалы къойланы кёрмючю
Астраханьда къумалы къойланы 17-чи битеуроссей къарауу ачылганды. Анга къыралны 20 регионуну мюлккери катышадыла. Ала ставрополь, манчылы, жалгынлы мернос, грозный, волгоград, сальск, дагыстан тау, шимал кавказлы, совет этил эмда юнлю, линкольн, мухар, къалмукъ, лезгин, тушин, андий, эдильбай, заанен, оренбург къумалы къойланы бла пух эчкилени кёргюзюрюкдюле. Къарачай къойла уа жыл сайын бардырылыучу бу битеуроссей кёрмючюде алтын майдалла бла кубокла алмай къоймайдыла.

Дагыстанлы къаячы - Эверестде
Дагыстанлы альпинист Рашид Годжиясулов Россейден бла Украинадан къаячылары къауумунда жер жузюнде бек бийик тауну - Эверести (8 минг 848 метр) - башына кётюрюлгенди. «Дагыстан» РИА билдиргенге кере, ёрлеу Тибетни жанындан барганды. Рашид ол бийик тауну бойсундурган биринчи дагыстанлыды.

Къагъанакъны сатаргъа кюрешгендиле
Шимал Осетиядан ючеулен къагъанакъны сата тургъанлай тутулгандыла. Бу ишни башламчысы уа сабийден ауурлугъу болгъан тиширину танышы болганды. Ол нёгерине аха керек болганын билгенде, кел, сабийни сатайыкъ да, ахчаны уа тенг этейик, дегенди. Ала къагъанакъ ючюн 330 минг сом излегендиле. Алагъа алыучула болуб а полициячыла баргандыла.

Гитче хоккей команданы махтагъандыла
Назарьнда «Эрзи» буз аренада «Магас-2017» сабий хоккей командага байрам къурагъандыла. Ол юч кыты Олимпиадалы чемпион Александр Рагулинни хурметине Москваны катында Одиново шахарда бардырылган турнирде хорлагъанды, деп билдиргендиле Ингушетияны башчысыны пресс-службасындан.
ТЕКУЛАНЫ Хауа хазырлагъанды.

Энергетика

«Восточныйге» энди ток толу жетиширикди

Нальчикде «Восточный» микрорайонда МРСК СК - «Каббалкэнерго» компанияны специалистлери бу кюнледе жангы подстанция орнатхандыла. Аны хайырындан энди ол тийредеги Перинатал араны, ишлене тургъан жангы автовокзалны, мында къураалыкъ жашау журт комплексни эмда башха социал объектлени ток бла ышангъылы жалчытыргъа боллукъду, деп билдиргендиле компанияны пресс-службасындан.

Бу проект «Юг России 2008-2013» деген къырал энчи программаны чеклеринде тамамланганды. Аны бардырыугъа КъМР-ни Къурулуш, жашау журтла-коммунал эмда жол мюлк министерствосу да къатышханды. Энергообъект 50 МВА кючлю, ачыкъ халда жарашдырылгъан, кесинде да шёндюгю электротехника оборудованиасы болгъан подстанцияды. Аны бла бирге 110, 10 эмда 6 кВ ток жиберирге жараулу

ысла да къураалыкъдыла, дейдиле энергетикле. - Электросетьлеге къошулур ючюн берилген заявканы саны бу подстанцияны кереклисин шарт кёргозеди. Аны хайырындан бу микрорайонда жангы производстволу ачаргъа да женгилирек, ток бла жалчытыу а бютюнда ышангъылы боллукъдула, - дегенди «Каббалкэнерго» башчысыны къуллугъун толтургъан Аслан Темирканов.
УЛБАШЛАНЫ Мурат.

Шургулу датаны аллында сөлөшиү

«Тарыхны унутурга жарамайды, алай ётюрюклени жаярга, мардадан чыгьарга да керек туююлдо»

- Заурбек Анзорович, бизни ата-бабаларыбыз жашауларында, тарыхта болган магъаналы ишлеге жырла тагып болгандыла. Сиз акъыл этгенден, Кавказ урушну ачыклаган халкъ чыгьарма кыйсыды?

- Баям, «Къабартыгъа кече чабыуулукъ этиу» жыр болур. Анда 1779 жылда бардырылган жетийлыкъ къазауатны юсюнден барады сёз. Азов-Моздок аскер ыз да ол ишледен сора къуралганды. Кавказ урушну баш сермешлери былайда болгандыла.

- Сиз тарыхны тинтиу бла профессионал даражада кюрешесиз. Бюгюнлюкде, ол къазауат бошалганлы жюз бла жарымдан аслам жыл озгьандан сора, ол ишлеге къаллай багъа берлик эдигиз?

- Адам улуну жашауунда магъаналы ишле, Кавказ уруш, Октябрь революция, граждандан неда Улуу Ата журт уруш болсунла, барысы да терен тинтириге, жик-жиги бла сю-

Хар жылдан да 21 майда Кавказ урушда (1817–1864 жж) жоюлганланы эсгеринуо кюню белгиленеди. Ёмюр бла жарым жыл мындан алгъа болган бушуулу затла унутулуп къалмай, бюгюннюг жашауыгъа, ёсюп келген тёлюню юйретиуге да себеплик этип келедиле.

Озгьан ишле бизге къаллай дерсле береди, аладан къаллай оюмла чыгьарырга тийишлиди? Аны юсюнден биз тарых илмуланы кандидаты, Россейни илмула академиясыны Къабарты-Малкъар илму арасыны гуманитар тинтиулерини институту орта ёмюрлени эм шёндюгю историяны секторуну башчысы Заурбек Кожев бла ушакъ этгенбиз.

киши жерлеге къысталгьандыла. Сёз ючюн, мени тукъумуму адамларыны асламы тыш къыралада жашайдыла. Алай, насыпха, ала бла байламлыкъла жюрютюрге онгубуз барды.

- Кавказ урушну сылтаулары, баргьаны эмда кёрюмдюлери толусунлай тинтилгенди деп айталыкъмысыз?

- Жарсыуыгъа, тарыхны политика бла байламлы этиу-

сылтауун дин бла байламлы этгенди. Иймам Шамильни уа Британияны, башхалары уа Тюркню агентиди деп терслегенди.

Тема не жаны бла да тинтилгенди дерча туююлдо. Аны хатасындан а халкъланы бир бирлерине, ол угъай, къыралагъа окъуна даулары бардыла. Мен акъыл этгенден, Кавказ урушну къуру тинтириге угъай, аны асламлагъа белгиле этерге керекди. Россейлини кёбюсю Кавказда къазауат болгьанын билмейдиле, кеси къыралабызны тарыхындан эсе Шимал Америкада индеецле къалай зорланганларыны юсюнден хапарлары асламча кёрюнеди. Бирле Шамильни атын эшитгенди, алай аны юсюнден тынгылы ангылаулары барды дерча туююлдо.

Кавказ уруш а Россейни кесинде болган къанлы эмда ёмюрден аслам барган къазауатды. Аны сылтаулары, кёрюмдюлери созюлселе уа, Кавказда къаллай политика бардырыгъа керекди, проблемаланы къалай тамамларгъа тийишлиди дегенча соруулагъа жууапла табылыкъ эдиле.

- Да сора тарых толусунлай тинтилсе, «Кавказны ашатып тургьаныбыз болады» дегенча чакъырыула унутулупму кыларгъа?

- Жангылыргъа боллукъма, алай генерал Барятинский айтхан болур дейме, Кавказ – Россейни тарыхыны эмда келир жашаууну жартысыды деп. Ол а Кавказ урушну бошгьанладан бириди. Шамильни жесирге да ол алгьанды.

Кертиди, Пётр патчахны заманындан бери кавказлы халкъланы сейирлери Россей империягъа бурулуп эдиле. Бюгюнлюкде уа биз бир къыралаы ичинде жашайбыз. Алай федерал арада Россей кёп миллетли болгьанын, аны хар халкъыны да кесини энчиликлери, культурасы сакланганларын унутурга жарамайды.

Бир жанындан, власть органлагъа быллай болумда кыйынды ишлеге. Алай битеу энчиликлени унутдуруп, бир миллетни къурау жаны бла сынаубуз болгьанды совет заманда. Алай ол кесини магъанасызлыгьын кёргозтгенди.

Мен акъыл этгенден, къыралаы оночуларына Россей кёп миллетлиги бла сейир, аламан болгьанын ангылап, халкъына ышаныргъа, ийнаныргъа

тийишлидиле. Ма ол заманда унутулукъдула сен башында айтхан чакъырыула.

- Бир-бир политика, жамауат кюле Кавказ урушну, аны кёрюмдюлерин кеслерине тапыкъгъа хайырланыргъа кюрешгенлери тюзюмдо? Неда аны проблематикасын алимлеге къояргъа тийишлиди?

- Шёндю алай этип къояргъа алыкъа эрттеди. Нек дегенде

Алай 18-19 ёмюрле колониальный политиканы заманы болгьанын да унутурга жарамайды. Жерле ючюн Британия, Франция, башха уллу къырала да къазауат бардыргьандыла. Бюгюнлюкде уа россейлиле бир бирлерине ачык болурга, кёзден кёзге кырау кырау сие эселе, проблемаланы юслеринден ачык айтыргъа, аланы сюзерге, къутулууну жолларын излерге керекди.

- Быллай болумда жаш тёлюню къалай юйретириге тийишлиди?

- Орус айтыуда – озгьан ишни сагъынганны – бир кёзюн, унутханы уа – эки кёзюн да чыгьар. Тарыхны унутурга жарамайды, алай ётюрюклени жаярга, мардадан чыгьарга да керек туююлдо. Россей Кавказгъа къуру уруш келтиргенди деген терсди, регионну айныууна кёп кюч салынганды.

Бюгюнлюкде уа Кавказ урушну сылтауыгъа тутуп, къыралабызга къажу кюле аны Россейни чачыуда хайырланыргъа боллукъдула, дейдиле. Алай

зюлюрге, не гитче жумушлары да ачыкланыргъа керекдиле. Алай болса, шёндюгю тёлюлени ата-бабаларына, озгьан ёмюрлеге соруулары азыракъ боллукъдула.

Аны бла бирге уа миллетим ол кезиуледе сынагъан кыйынлыкъла жарсытханлай турадыла. Кёп халкъ къырылгьанды, къалгьанлары уа

чюдюле. Сёз ючюн, Октябрь революциядан сора илмулагъа сейир бек ёсген эди. Ол кезиуде Кавказ урушга къара халкъны жалынчакъсызлыгъы ючюн кюрешгеча, байлагъа къажу ишничка кёргозтюрге кюрешгенди.

СССР-де къырала патриотизмге баш магъана берилген заманда уа, къазауатны баш

Кавказ урушну ауазы шёндю да эшитилгенлей турады, бюгюнлюкде болган келишмелюккеле андан чыкьгьандыла. Аны ючюн, суйсек-суймесек да, жамауат къауумла аны кеслерине тап болгьаныча ангылатырыкъдыла. Алай халкъны башламчылыкларындан кюркюргъа уа керекмиди? Адамлагъа жарсытхан затланы ачык сюзерге, кеслерини оюмларын айтыргъа онг берилерге тийишлиди.

Кавказ урушга уа бир кёзден кырау, бир оюм болурга онг жокъду. Сёз ючюн, Москвадан, Санкт-Петербургда, башха шахарладан анга Кавказны Россейге къошуугъа чакъырылдыла. Алай мында уа анга оюмла башхадыла – халкълагъа зорлукъ сынатылган, къанлы уруш болгьанын айтадыла. Башында сагъынган жырда уа быллай сёзле бардыла: биз ол кыралда туммагьанбыз, ол бизни сындырыгъа, зорларгъа сюеди. Алай эсе уа, анга къажу тургьанбыз.

кесибизни арабызда даулашала, ангылаулыкъла болмасала, бизни бир тыш кюле да туююлдуракъ туююлдо.

- 21 майда бушуу ишлеге къатышыучумусуз? Ол кюн Нальчикни орамларна чыгьарыкъ жаш адамлагъа не айтырыкъ эдигиз?

- Хау. Ол кюн халкъым бла бирге ол къазауатда жоюлган адамларыбызны сагъынама, ала ючюн дууа туттама. Ол жумушла уа уллу сынауладан, кыйынлыкъладан ётерге тошгенине, халкъ чачылып, тюрлю-тюрлю кыраллада жашагьанына да къарамай, кесин сакълагьанына, тарыхын утунмагьанына шагьатлыкъ этди. Адамгъа уа бу жашауда не зат керекди – мамырлыкъ, айнуу, ырахатлыкъ, кесинги миллетлигини сакълау. Мен аны битеу кавказ халкълагъа тежейме.

Ушакъны **ТИКАЛАНЫ ФАТИМА** бардыргьанды.

Эле тутуу

РАЕН-ни эм АМАН-ны академиги, РФ-ни илмусуну сыйлы кзулукчуусу, тарых илмуланы доктору, профессор Рашад Гугов тугуанлы бу кюнледе 90 жыл боллук эди. Ол бир талай чакны ичинде Кыбарты-Малквар илмуизлем институту тарых секторуну башчысы болуп турганды. Илму бла кюрешени бла бирге студентлеге да билим бере, КМККУ-ну битеулю тарых кафедрасына таматалык этгенди. 1988-1997 жылланы кезиунде уа Гуманитар тинтиуле бардырган институту директору эди. Тарыхчы 160-дан аслам илму ишни авторуду, ол санда беш уллу монографиясы да басмаланганды. «Знак Почёта» орденнге (1996ж.) тийишли болганды. Бюгон а биз сизни белгили алимни биргесине ишлегени, аны таныганы, билгенени бир кыауумуну эсгериуери бла шагърыер этерге сюебиз.

Пётр ИВАНОВ, Россейни Илмула академиясыны КМР-де илму арасыны председатели, техника илмуланы доктору, профессор:

«Рашад Хусейнович бла биз токъсанынчы жыллада Кыбарты-Малкварны Баш Советинде ишлеген кезиунюзде танышханбыз. Жашауда бола турган торлениулеге аны кесини энчи кез кырамы бар эди, алай а асыры кыатылык этиуню бир заманда да тюз керегенди.

Кеси жумушак адам эди, тынч. Алай а иш юсюнде чынтты профессионал болганы бла бирге бир тутханын жиберирге унамагъан кылыгы да болганды. Халлалыгы уа узакдан окуна эсленгенди. Бирсилеге кыайгыргъан, биреуню кёлюне тиерге сюемен инсан, аны игилик этгенин ангыламаса, ёпкелеген да этгенди.

Былай кырагъанда ол тынч, эригиулю адам окъунамы кёрюнеди дер эдинг. Алай а сабыр селеше, айтханына

Владимир МОЛОВ, РФ-ни искусстволарыны сыйлы кзулукчуусу, композитор:

«Аны бла ючге айланган кыарындашлабыз. Алай болганындан сора да, биринчи устазларымдан бириди. Атасы Хусейн бла анасы Роза бизни юйге юч сабийлери бла келип, алай тургандыла. Ала жашагъан элде кыаты уруш барып, кеслери юйсюз-жерсиз квалгъан эдиле.

Музыка училищеге окъугъа киргенимден сора жырла жазуу бла бютюн тири кюрешеме. Рашад Хусейнович а аланы радио бла эшитеди да, бирге бир тутханын жиберирге унамагъан кылыгы да болганды. Халлалыгы уа узакдан окуна эсленгенди. Бирсилеге кыайгыргъан, биреуню кёлюне тиерге сюемен инсан, аны игилик этгенин ангыламаса, ёпкелеген да этгенди.

Былай кырагъанда ол тынч, эригиулю адам окъунамы кёрюнеди дер эдинг. Алай а сабыр селеше, айтханына

ийнандыра билгени бизни бирге ишлеген кезиунюзде уллу болушлук эди. Нек дегенде бирсилени кесиме тынгылатмазлыгымы не аз да ангыласам, сёзню анга беруучо эдим.

Тамата кыарындашымча кёргенме. Аны себепли бюгонлюкде бек излейме. Халкына кыйын салган адам болганы ючюн хурметлейме. Аны танып, биргесине ишлегеним ючюн кесими да насыплыгъа санайма.

Юй бийчеси эм жашлары бла. 1973 ж.

кёллендиргенди. Адеби, кылыгы ариу адам эди. Аны себепли эсибизде сакланганлай да турады.

УЛАКЪЛАНЫ Махти, Россейни Илмула академиясыны КМР-де илму арасыны председателини орунбасары, филология илмуланы доктору, профессор:

«Ийменчек адам эди Рашад Хусейнович. Салган кыйыны бла алган орденини

Чынтты алим, оюмлу оноучу, кыайгырыулу, ачык жюрекли инсан

юсюнден сагыныргъа тюшген кезиуледе уа илму бла махтаулук, саугъала ючюн кюрешмегенин айтыр эди.

Аны библиотеказы китапладан топпа-толу болганды. Классиканы кыайтарып окъугъаны бла бирге позияны чексиз суйгенди. Аны бла ушак этген сейир эди. Кавказ халкъланы адет-тёрелерин иги билип, тийишли жерде таматалыккыны да ариу бардыргъанды. Ахыр кюнюне дери окъуганын бла жазганын тохтатмагъанды. Суйген, энчи кёрген китапларын не заманда да кыатында тутханды, ауругъан кезиунде окъуна.

Ариулукъну, табийгъатны тамашалыгын багъалаганы бла бирге аны сезе, кёре да билгенди. Кёп кере болганыбыз аны бла Чегем чучурлада, Чирик кёлледе, Минги тау тийресинде да.

Тарыхчыны-алимни юсюнден айта, аны футболга суймеклигин сагынмаса, ол Гуговну сыфаты боллук туюлдю. Матч бардырылган кюн аны стадионда кёрмей амал жокъ эди. Спортну кереклисин ангылай, институту директору болган кезиунде анда спортзал ачып, тренажёрла да салдырып, суйген адам солугъан кезиуню анда оздурурча онгла кырагъан эди. Дагыда Жангы жылны байрамында сагъат онекиде сёлешип, барыбызны да алгышлаучу кылыгы эсимде квалгъанды.

Жаш тёлню илмуга тюшюндюрюге уллу кыйын салган алимди. «История населённых пунктов России» проектти башчысы болуп, аны ахырына да жетдирген эди, алай китапны басмаланганын, жарсыуга, кёралмагъанды.

ЗУМАКЪУЛЛАНЫ Борис, КМР-де Адамны эркинликлери жаны бла уполномоченный, тарых илмуланы доктору, профессор:

«Рашад Хусейнович жаланда манга уллу алим-тарыхчы болуп квалмай, атабыз Мустафа да анга хурмет, сый да берген адам эди. «Не аз да амалын

бар эсе, ахшылык эт, ол игилик келмесе да, аны хайыры бир кюнде биреуню жюрегин жылтырмай кыоймаз», - дегендиле туйдиргенди ахшылыгын.

Бек башы уа - фахмусу, ачык ниети бла унутулуп турганланы халк да билерча эталганды. Аны хайырындан бюгонлюкде туудукъла кеслери жигит аппалары бла ёхтемлендиле. Гуговну китапларын окъуй, заманында аныча алимле чыкмаса, бизни тарыхыбыз не боллук болур эди деп сагъыш да этеме.

Ол институтта директорлук да этгенди. Коллектив бла жарашып ишлей билгенди, аны себепли аны кёлпе игилик бла эсгередиле. Чынтты профессионаллыгын эм интеллигентлигин сагындыла. Хар ким да башаланы эслеринде кыалып да квалмайды. Бюгонлюкде аны алай кёлпе ахшы инсанныча эсгере эселе, ол бошдан туюлдю.

Адам ГУГОВ, филология илмуланы доктору, профессор:

«Рашад Хусейновични сёлешуу тили бай болганын, менден сора да, аны таныгъ-

Нек дегенде бюгонлюкде аланы бир кыаууму озгъан жылланы юслеринден алай тазалык бла айтмайдыла, Ата журтубузну озгъан кезиуню кыара тамгъа салыргъа излегенле да табыладыла. Рашад Хусейнович а Кыбарты-Малкварны историясында фахмулу, фундаментальный тарых илмуну мурдорун салган алимча, халал, кыайгырыулу, интеллигент, акылыл эм хурметте тийишли адамча квалыкды.

Олег ОПРЫШКО, КМР-ни культуарасыны сыйлы кзулукчуусу, тарыхчы:

«Аны бла 1960 жылда илмуизлем институтта ишлерге келгенимде танышханма. Ол-тарых бла, мен а археология бла кюрешгенбиз. Рашад Хусейнович таматарак болганы, илмуну вопросларын да ахшы билгени себепли аны бла кёп кере кенгешгенме, аслам затны соргъанма. Не заманда да кирирге болганды аны кабинетине. Билген затын юйретирге угъай демеген, ахшы адам эди.

Валерий Кокков, Рашад Гугов эм Михаил Тхакумашев.

анланы барысы да чертедиле. Ол белгили тарыхчылары, политика кзулукчулары айтханларын да тутханды эсинде. Бирде, аудиторияда селеше, классикалы чыгармаладан юлгюле келтире, афоризмлени хайырлана, жамауатны кесине жуушдурур эди. Халк айтулары да кёп билгенди. Филологла андан аслам нарт сёзню жазып алгандыла.

Ол институтта жетмишинчи жылында директорлук этип башлап, айхай да, чиновник, администратор да туюл эди. Болсада табийгъат сауугъалаган акылы, басымлылыгы, сабырлыгы бла кыайсы жумушну да кылга таукел алып, тынгылы этгенди.

Иш юсюнде кёп затха тюбейсе. Даулашхан, жарашхан кезиулерибиз да болгандыла. Алай а ол барыбызда да эм алгъа адамны кёргенди.

МОКЪАЛАНЫ Зукура.

Белгилеу

Къыйыналарына - тийишли багъа

Республикабызны Къураца Каширгованы (115 жыл), РФ-ни сыйлы артисти Билял Каширговну (85 жыл) юбилейлерине аталган къууанчы концерт Музык театры бардырылганды.

Хар халкъны кесини таныулары бардыла. Къабартылылада ала бу эки да сагъынлган адам болгъанлары ингири кезиунде чертилгенлей турганды. Кураца жаланда миллет тартыулары жыйгъаны, аланы ким да сыйкы тынгыларча сокъгъаны бла чекленмей, кеси да макъамла, жыра кырагъанды. Музыка искусствогъа салгъан къыйыны ючюн «Знак Почёта» орден бла саугъаланганды.

Концертни кезиунде видеоматериалла аслам хайырланылы, къараучула аны кесин кёрюрге, къобузуу таушууна, поэт Али Шогенцукъова атагъан жырына тынгыларгъа онг тапхандыла. Балетмейстерибиз Улашланы Мутайны, композитор Хасан Кардановну, къобузуула Мухажир Пшихачевни бла Фатима Дышекованы аны юсюнден эсгериулерин да эшитгендиле.

Сахнагъа Билял Ханашович чыккынында уа, зал аны хурметлеп, ёрге туруп, къарс ургъанды. Концертни бардыргъанла аллай ананы къолунда ёсген жашны сабийлигинде окъуна тепсерге, жырларгъа да хунери болгъанын билдиргендиле. Алай а аны сайлау макъамла

къурауда тохташханды. Ол жыр эм тепсеу ансамблде, хорда да ишлеп турганды.

Байрамны кезиунде композиторну Инна Кашежеваны сёзлерине жазгъан «Возьми меня в Балкарию» деген жырыны юсюнден да айтылганды. Залдагъылагъа уа аны КъМР-ни сыйлы артисти Тёппеланы Алим эшитдиргенди. Тепсеу жырыны алышындыра, ала Каширговну макъамларына сыйынгенлей тургандыла. Туудугъундан тургъанла Бабаланы Алия бла Зурап да «Шагди» халкъ тепсеу ансамблнин биргесине тепсеу, аппаларын къууандыргъандыла.

Ингирде белгили композиторну кепле алгъышлагъандыла. Эм алгъа Правительствоу председатели орунбасары Таймурза Ахатов аны КъМР-ни Сыйлы грамотасы бла саугъалагъанды. Нальчик шахарны администрациясыны башчысы Арсен Алакаев, Профсоюзланы федерациясыны председатели Фатимат Амшокова, «Адыгъ псалъэ» газетни баш редактору Мухамед Хафицэ, Курортла эм туризм, Саулукъ сакълау министрволаны, Черк, Элбрус, Урван, Пескен, Терк, Бахсан, Прохладна районланы келечилери юбиляргъа саулукъ-эсенлик, илхам тежегендиле.

Билал Ханашович а, жыйылгъанлагъа заман табып концертте келгенлери, аны анасын унутмай, алай сыйлы кёргенлери, хурметленгенлери анга бютюн хычыуун кёрюнгенин, кёлю кётюролгенин айта, ыспас этип, ингири къурагъанлагъа, анга къатышханланы барысына да ыразылыгын билдиргенди.

МОКЪАЛАНЫ Зухура.

Финанс

Пенсиячылагъа - учуз кредитле

Россельхозбанкны Къабарты-Малкъарда бёлюмю пенсиячылагъа деп жарашдырылган программа юсю бла быйыл 548 кредит бергенди. Ол а битеу да 177 миллион сом болады. Озгъан жылны ал кезиунде тегенде, ёсюм он процентден асламды, деп билдиргендиле финанс учреждение пресслужбасында.

Быллай хайырланыучулагъа деп жарашдырылган программалада процент ставкалары банк учузракъ этгенди. Жашауун эмда саулугъун страхование этгенле аны ёлчмени 11,5 процент болады. Алай бла, быллай кредитни юсю бла эм азындан 200 минг сом, кесин да бир жылгъа дери бол-

жалгъа алыргъа боллукъду.

Бу эмда башха кредитлени юслеринден айтханда уа, жылны аллындан башлап биринчи майгъа дери Россельхозбанк 260 миллион сом бергенди. Аны юден бирин пенсиячыла алгъандыла. Бюгюнлюкге банкны кредит портфелини ёлчмени 2,7 миллиардха жетгенди.

«Хайырланыучулагъа таптыкыгъа деп биз заякалагъа къарагъан заманын азайтыргъа кюрешибиз. Аны бла бирге документлени жыйгъанда да, женгилдирек излемле сингилериле, - дегенди банкны розница сатыу-алуу бёлюмюню башчысы Атаккуланы Заур.

Бизни корр.

ЖАНГЫ КИТАП

Аталарыбызны сьфатларын, муратларын эмда къадарларын кёз аллыбызгъа келтире

Бу кюнледе Ставрополь крайны ООО «Снег» китап басмасында журналист, жазыучу Османланы Хыйсан «Балкария сквозь века» деген маганалы китабы чыккыгъанды. Ол Малкъар Россейге къошулгъанлы 190 жыл толгъанына аталган аламанат жыйымдык болуп тюшгенди окъуучуну къолуна.

Бу издание таулуаны тарых альбомуду десек, жалгъан сёз боллукъ туюлюду. Мындагы суратла, материалла миллетбизни бетин, маданиятын, адет-тёрсини, башха къыйметларын да толусунлай ачыккылайдыла, туура кёрюздеиле.

Анга ал сёзю РФ-ни Къырал Думасыны Миллетлени ишлери жаны бла комитетини председатели Ильдар Гильмутдинов жазгъанды. Ол белгилегенича, Россей халкъларыны шухлукълары, аланы тарыхларыны бирликлери бла кючлюду, бу китап а ол шартны толусунлай басмалайды.

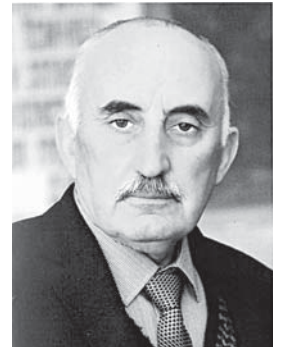
Малкъар! Къалай ариу эшитилениди бу сёз къулакыгъа, къаллай бир назму, жыр да тагъылгъанды аны сыйына. Къыйсы журтну да хурметли, къыйметли, айбатлы этген а, сёзсюз, аны адамларыдыла. Жашаууну тик жолунда кеслерин тапхан, миллетни тарыхын, культурасын кётюре билген, ачык жюрекли, жетшимли, алчы инсанла. Алай, жарсыугъа, аллайларыбыз революцияны эм Инсан урушну жылларында артыккылыкъ сынагъандыла, жерлеринден къысталгъандыла, ала бла бирге уа маданиятыбызны бир маганалы кесеге тозурагъанды, кёз затыбыз тас болгъанды.

Онтогузуучу ёмюрно экинчи жарымында фотоаппарат бла алынган сурат искусствону жаратылгъаны уа, бирси тийреленича, Малкъарны да ол жылларыны хауасын сезерге,

чи дуня урушланы жигитлери эм кеп башхала бардыла. Ол жыллада ишленген журтла, жерибизни табиигъен да энчи жерни аладыла. «Бу китапта, - дейди автор, - жюз жыл эм андан да алгъаракъда биз, тауула, къаллайла болгъаныбызны кёрюзтюрге сюе эдим».

- Тарыхдан билебиз, ол кюйсюз жыллада ненча аккъылманыбыз, ненча ахшыбыз жоюлгъанын, думп этилгенин. Анча керемилетибиз да апчымагъанмыды, инжилмегенмиди?! Ол адамланы жарсыулу къадарлары кимни да жюрегине жетерчады. Бу чыгарма алагъа эсгерметчады, аладан кечиглик тилеуду, атлары унутулмагъаныны белгисиди, деп да къошды Осман улу.

Быллай уллу ишни тамамларгъа, аны эбине жетдирирге тынч туюлюду, заман, ырыс-

мазча тас болгъанды. Ол къыйын кезиунде юсюнден авторгъа Вольный Ауулдан Абайланы Полжан да кеп халарлагъанды.

Андан сора да, китапта Элбрусдан башлап Казбекге дери тёппелени малкъарлыча айтхан атлары бла бирге орусча бюртюлгенлери, аланы бийикликлери да ачыккыланады. Белгилесича, тауланы арасында жашагъан таулу тукъумланы да кеслерин энчи тарыхлары болгъанды. Ол тамырланы унутханы уа манкуртча санарчады. Жарсыугъа, бюгюнлюкде кёлперибиз бу «ауруудан» къыйналабыз дегерге боллукъду. Ол жаны бла кемчиликте эсин буруп, Хыйса «Тукъуму тарыхы - халкъны тарыхы» деген бёлюмде 700-ден артык малкъар тукъумну басмалайды. Аладан бирлери бурунгу заманладан бери сакълангандыла, бирлери, тенгшлдеринде, алыкъа бек жашдыла, башхаларыны келечилери барысы да бюгюнлюкде арабыздан кетгенде.

Хар элни кюй союу башхача, хар ауузуу энчи аты, тийреси, адет-тёрсеси болгъанды. Алагъа да бёлгенди Осман улу эсин. Малкъар, Холам, Бзыныгы, Чегем, Бахсан жамауатлада Орта ёмюрледен башлап бюгюнлюкге дери ненча эл болгъаны, аланы хар бирини атлары, карталары да кёрюзтюлюнедиле. Бу тизме «Ассия» фондну «Поселения» проектинден алынып жарашдырылганды. Хар жамауатда жашагъанлары суратлары энчи энчи бёлюмлеге къошулдула.

Бу кюнледе китапны юсюнден информация социал сетледе да салынганды. Оюмларын айтханда кеп болгъандыла. Ол санда Тетулан Хадис, Алийланы Таулан, Темуккуланы Мадина, Сотталаны Саида эм башхала бир аууздан бу иш бизни халкъыбызны дуняда даражасын кётюрюрге энтта да бир маганалы уллу атламды, дейдиле.

Османланы Хыйса уа кесини атындан анга болушхан миллет сезимли жашлагъа, информация, суратла жырларгъа болушхан адамлагъа, «Ассия» фондха газетни бетлеринде уллу ыразылыгын билдирди. Биз а бу китап хар таулу юмюрге, окъуучугъа, Къабарты-Малкъарны жокълагъан къонакыгъа халкъыбызны атындан жарык, маганалы саугъа боллугъуна ийнабиз. Кертиси бла да, мынга ушагъан чыгарма адабиятыбызда алыкъа басманлагъанды, «Балкария сквозь века» деген иш биринчи къарылгъачды, учуу женгил, ариу болсун.

ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат.

жамауатны къууанчын, бушууун кёрюрге, тарых такыйкхаланы сакъларгъа онг бергенди. Хыйса жыйышдыргъан альбомда ол аламанат суратладан бир къаууму басманланганды.

Тарых илмуланы доктору Аккыланы Светлана, китапны маганалылыгыны юсюнден оюмун билдире, былай жазгъанды: «Жыйырманчы ёмюрно биринчи жарымы адам улугъа уллу алышынуулары кезиунде болгъанды, къадарла тюренгендиле: бирле хар затларын да тас этгендиле, башхала уа болмагъанча бийикликке кётюролгендиле... Бу альбом а - чачылган тарыхны бирге жыйышдырыргъа, адамланы къадарларын бир дунягъа тийишдирирге тырмашыуду».

Мында 800 чаклы бир сурат басманланганды. Алада, белгилегенибизча, онтогузуучу ёмюрно экинчи жарымында, жыйырманчы ёмюрно биринчи жарымында жашагъан адамла кёрюзтюлендиле. Аланы санында Орусбийланы Исмайыл, Сыйюнчаланы Тенгиз, Айдаболланы Азор, Орус-япон, Бирин-

хы, саулукъ, эрикмей-талмай кюрейи да изленеди. Авторну айтыуна кёре, китапха материалны ол он жылдан артык заманын ичинде жыйышдыргъанды. Элден-элге бюртю, къошу республикалагъа дери жетип, архивледе болуп, адамланы айтханларына тынгылап.

Сёз ючюн, жыйырма чаклы бир суратны Хыйса Кисловоскеде Келеметланы Магометни юйю архивинден алгъанды. Аксакъл аланы кишиге бирле унамагъанлай, кёз жилтининча, кеп жылланы ичинде сакъланганды, алай жазыучу анга бир ненча керемилегенинден сора, къайтарлыгына расписка алып, алай ышанганды. Аланы, башхаланы да окъуучула «Заман» газетни бетлеринде кёре-кёре тургандыла.

- Биз барыбыз да билгенибизча, 30-40-чы жыллада властыны бир-бир келечилери алгынны байланы-бийлени юйлерин терк-терк жокълап, анда табылынган китаплары, суратлары кюйдюрюрге ёч эдиле. Аны себепли кеп затыбыз къайтарыл-

БЮГЮН – МЕТРОЛОГИЯНЫ БИТЕУДУНИЯ КЮНЮДЮ

Хар бөлүмде да магъанасы уллуду

Метрология - ол өлчөүлени, аланы бирликлерин жалчытыууну, тюз шартла тохташдырыууну амалларыны, жорукларыны эмда мадарларыны юсюнден илмууду. Алай эсе уа, бизни жашаубузну битеу сфераларына синггенди десек, терс болмак. Аны жетишимлери экономиканы кеп кьалмай битеу бөлүмлеринде да кенг хайырланылады.

Хар жыл сайын бу байрам жангы чакырыуу бла белгиленеди. Быйыл а ол «Транспортха өлчөүлө» деген ат бла бардырылады. Улоу отлук, аш-азык, сют, эт, кетгелте неда башха тюрлю продукциямы ташыйды, башха туюлдо, тийишри стандартлагъа келиширге керекди.

Өлчөүлени бирликлерин жалчытыу - Кьабарты-Малкьарда Стандартизацияны, метрологияны эм сынауаны кьырал регион арасыны баш борчлардан бириди. Бизни специалисттерибиз организацияны, предприятияны, предпринимательлени да метрология жаны бла кеп тюрлю жумушларын тамамлайдыла. Мында хар жыл сайын 40 мингден артык тергеучю

неда өнчөүлө техникагъа, приборгъа, оборудованигъа кьаралады. Өлчөүлө этген затланы кеп кьалмай барын да (95 процентин) бизни арада тинтирге боллукьду. Аны себепли аланы республикадан тышына чыгъарып, ахча да кьоратып айланыргъа кереклиси жокьду.

Учрежденианы онглари, айтылгъаныча, ол ишлени жикжиги бла жеринде тамамлагъа амал береди. Мында орналгъан оборудованины жангыртуугъа хар жыл сайын юч миллион сом чакьлы бир кьоратылады. Арт кезиуледе уа медицинада хайырланылгъан

манометрлени, анализаторланы, пульсоксиметрлени, кьан басымны өнчөүлө приборланы, дагьыда аз вольту вибродатчиклени бла вибропреобразовательлени, газны өсеплеген приборланы эмда корректорланы тинтиу амаллары да хайырланып тебирегенбиз.

Аны бла бирге арада кеп тюрлю медицина, сууну, газны, электрокючю өсеплеген приборлагъа ремонт этген бөлүм да жетишимли ишлегенлей турады. Хайырланыучулагъа таплыкьгъа деп сагьынылгъан приборланы тешмегенлей, жеринде тинтирге да онг барды.

Метрологияны битеудуния кюнюдө бизни республикада бу магъаналы иш бла кюрешгелени профессионал байрамлары бла алгьышлайма. Барына да мамыр жашау, саулукь, насып, тутхан ишлеринде уллу жетишимле тежейме!

**ЭШТРЕКОВ Султан,
Кьабарты-Малкьарда
Стандартизацияны,
метрологияны эм сынауаны
кьырал регион арасыны
башчысы.**

Бокс

Ахшы башланыу

Төбөн Чегем элде боксдан секция ачылып ишлегенли тогъуз ай болады. Белгили спортчу Элбайланы Владимирде жаруу этгерге суйгенлерин билдирип ары жыл санлары 12-ден - 17-ге дери 35 жаш келген эдиле.

Кеп болмай а тренери сохталары биринчи эришулерине кьатышхандыла. Ставропольда Давыдово посёлкада Улуу Хорламгъа жораланган турнирде юч боксчу да жетишимли болуу кьайтхандыла. Элбайланы Алим 56 килограммда эрише, битеу тубешиулерин нокауну бла кьытып, кеси ауурлугьунда биринчиликти жибергенди.

Макьтланы Беслан бла Малкьондуланы Исмайыл а чеп атыуу бла эришуно жарымфиналына тюшген эдиле. Макьт улу 41,5 килограммда туюшо ингушлу боксчуну очкола саны бла кьытып эди. Алай судьяла хорламыны сынамы кьёборек болгъан спортчугъа бергенди.

Алай бла Беслан экинчи болгъанды. Малкьондуланы Исмайыл а ючюнчю жер бла кьайтханды. Жашла Тырныаузда 21 майда боллукь Битеуроссей бокс турнирге кьатышырыкьдыла.

Элбайланы Алим.

Малкьондуланы Исмайыл.

Макьтланы Беслан.

КЪАСЫМЛАНЫ Аминат.

КВН

Жютю акьыллыла эришгенди

Къашхатауда орта школда бардырылгъан КВН оюнда жаш тёлү миллет адет-төрелени, тарыхны, маданиятны нечик билгенин кёргозтгенди. Бу иш районну администрациясыны эмда окьуу учрежденияны педагогларыны башламчылыклары бла бардырылгъанды. Оюннга тамата классланы окьуучулары «Этномикс» эмда «ДНК» деген командалагъа бөлюнөп кьатышхандыла.

Абаданлагъа хурмет эте билгенлери, той адет-төреленин кёргозтгенди, аш-азыкьла да хазырлагъандыла. Аны бла биринчи жерге «ДНК» команда тийишли болгъанды, экинчиси уа «Этномикс» алгъанды. Хорлагъан районну администрациясыны грамоталары эмда саугъала кьоллу болгъандыла, деп билдиргенди аны пресс-кьатышбасындан.

Алай бла жаш адамла

Бизни корр.

Торгла

Организатор торгов - конкурсного управляющий Ворокова М.Р. (ИНН 071403327929, СНИЛС 10791512952,360017, г.Нальчик, ул. Шортанова,17/23) - член Ассоциации МСРО "Содействие" (ИНН 5752030226, ОГРН 1025700780071, г.Орел, ул.3-я Курская, 15), на основании Определения АС КБР от 12.07.16г. по делу № А20-5963/2013, извещает о проведении публичного предложения по продаже имущества ИП Хаушшева И.А. (ОГРН 307070126900022, ИНН 070104832150, СНИЛС 07099224279, адрес: 361534, г.Баксан, ул. Береговая,12). Торги состоятся с 24.05.2017, 09:00 по 17.06.17г., 09:00 на ЭТП "РАД" (<http://lot-online.ru/>). На торги выставляется: Лот 1. а/м Лада Калина, В281ЕЕ07. Начальная цена: 103843-98 руб. Лот 2.а/м Лада Калина, 2011 г.в., В662ЕМ07. Начальная цена: 104518-22 руб. Лот 3. а/м Лада Калина, 2011 г.в., В122ЕО07. Начальная цена:111746-44 руб. Заявки направляются оператору ЭТП, в соответствии с Положением о порядке реализации имущества. Задаток - 3% от начальной цены, вносится не позднее 18:00 последнего дня периода, в котором подается заявка. Реквизиты для внесения платежей: Р/счет 40802810600080006649, в Карачаево-Черкесском Филиале ПАО АКБ "Связь-Банк", БИК 049133840, К/счет 3010181000000000840. Шаг торгов - 5% от цены предыдущего периода торгов, каждые два дня, в течение 24 дней. Победителем торгов является участник, первым направивший заявку на участие в торгах с предложением о цене, не ниже установленной в периоде. Договор купли-продажи заключается в течение 10 дней с даты подписания протокола. Полная оплата по договору-30 дней с даты заключения договора. Ознакомиться с имуществом и документами можно у конкурсного управляющего, тел. +78662405002.

РЕДАКЦИЯГЪА ПИСЬМО

Кеп сагьышла туудургъан таурухларыбыз

Халкьда жюриген хапарлагъа кере, нартла бурунгю заманлада жашагъан кючлю, жигит адамла болгъандыла. Аланы эм белгилилерини юслеринден аслам таурух жюриюдю. Ала ауудан ауузгъа айтыла, тёлюдөн тёлуге өте келип, шендю басмалангандыла. Ол затланы окьусакь, миллетибизни тарыхы, культураны, кьалыубуна жашауу бла шагьрейленебиз. Бек башы уа - биз эрттеги миллет болгъаныбызны, туугъаныны да бу тийреде жашап келгенбизни шарт керебиз.

Нартланы юслеринден жазылгъан чыгъармаланы сюзе, кесимча эслегеними айтыргъа излейме. Сёзню нарт Алауганны аты Гемуданы юсюнден бардырыгъа сюеме. Аны тинтип, сейир затны ангылагъанма. Нартлада атла эки тюрлю болгъандыла. Бирлери - бусагъатдагьылары ата-бабалары, экинчилери уа - ухчанла. Эпосда былай айтылады:

Башха жерден мен туугъанлай урланганма, Харралада жесир болуп айланганма. Биз тукумла атла бюгюн, Керек болса, жулдузлагъа учабыз, Керек болса, тенгиз тубюнде солурукьбуз, Чырт хауасыз чегимсизде да турлукьбуз.

Керек болса, мен кирликме

кьуш сыфатха, Чыгъарыкьма дюллю кекде жети кьатха, Керек болса, тенгиз тубюне кирликме мен, Анда сейир дуняны кёрлюксе сен.

Былайда ажашмай айтырчады: Гемуда жаны болгъан зат угъай, учууч, жюзюучю кемеди. Ол аны атында да кёрюнөп турады. Эсигизде салайыкь, кьарачай-малкьар тилде бир сөз бла талай магъана ачыкьланады. Гемуда деген сөзде да кёрлюкбюз аны. Гемуда - Гем-кем-уда/ууда. Жангыз бир-эки адам олтургъан ат да болады. Уда деген кесек да кёргозтеди аны ишин, жауланы ызларыннан туюшоп, уулап тургъаннга жарагъанын. Алайды да, нартла озайда (космосда), аламлада (планеталада) эркин айлангандыла.

Кюн таякьны садакьларын озар ол, Кюнню, жылны чайырыныча созар ол, Керек болса, тартып жыяр ызына, Жокьду өлчөү, не чек аны ызына.

Бу тизгинле Гемуданы кюч болумун ачыкьлайдыла. Женгил кюн таякьны озуп, заманны тохтатыргъа онгу болгъанын. Ол кючюно анга азыгы береди. Ол, кеси кесин кечиндирип, темир неда темир магъадан ашагъанды, кьыаны ичинде жашагъанды. Ол а аны чархы темир магъадан бла ишлегенин ачыкь-

лагъан шартды, бусагъатда темир эритген печелча, алай аладан да залым.

Нартланы башха атларын тинтсек, андан да сейирлерин керебиз. Сөз ючюн, «Ногъайчыкь бла Ёрюзмекде» ажирни сыфаты:

Ол ажирге башха ие болмаз, Бир башха кьол тийсе, болады гинасуу, Иелери минсе, болады бютюн туу, Туч кьыпладан чачакьлары чохуну, Мулдасы андан ёрш чыкьгъан тохуну, Эки кьулакь ортасында кюзгюсю, Кюзгюде кёрюнеди жер юсю. Чапса, жерни кьара кьынын ичеди, Ат сыфатдан кьуш сыфатха кечеди. Хырзалары айланжюкча бурула, Бурулсала, кьоба желле, боранла, Акь кюмюшню унун ашайды ухчанда.

Былайда айтылгъаннга кере, ол ажир акь кюмюшню унун ашайды. Белгилисича, ол талийди. Акь кюмюшню уну бла мотору ишлер ючюн он ядерный реактор мотор болургъа керекди. Жер юсю кёрюнген кюзю уа не зат болур? Ахырында нартла кекге учуп кетди, дейдиле. Ол алай эсе, кьалай, не бла учуп кетди?

АТАБИЙЛАНЫ Елена.

Ыйыктыгына гороскоп

20 майдан 27 майга дери

КЪОЧХАР. Билмей турганлай эшиткен хапарыгыз не да тура турган ишле сизни кыуандырлыкдыла. Бирлешип тамамлаган проектлеге кыатышырга чакырса, ыразылык берирге ашыкмагыз. Андан эсе энчи жумушланы кесигиз тындырыгыз.

ТАНА. Эр кишиле не жаны бла да жетишмили боллукдыла, жулдузла алагы бу сагыатда жарык жол тежедиле. Тишируулагы уа илхам келип, чыгармачылык иште жорек тынчылык табарыкдыла.

ЭГИЗЛЕ. Юйор жашауугызда чырмаула чыгаргы боллукдыла, аланы заманында тамамларгы кюрешигиз. Ахчагызы да эс этип алай жоюгуз. Бу кюнде сизни алдорга кюрешгенле чыгарыкдыла.

АЙЫРЫЧАБАКЪ. Бу ыйыкда жорек ыраатлык табарыксыз. Не жумушугузну да энчи учунуу бла толтурлуксуз. Коммерция бла кюрешгенлени уа ишлеринден бир аз кёллери чыгып турлукду. Алай кесигизге ийнаныну тас этмеги.

АСЛАН. Бу кюнде бек ахшы озарыкдыла. Алай не жумушда да башчылыкны кюлга алгырга итинуююзюно бир аз кюя туругуз. Чыгармачылык планларыгызын жашауга кийирге ашыгыгыз.

КЫЫЗ. Танышларыгызы сизни жанлыдыла, алагы ышанырга боллуксуз. Алай кырыуугузну-кючююзю керексиз жумушлагы кыратып бошамагыз. Алда сизни уллу ишле саклайдыла.

БАЗМАН. Эрттеден бери тамамларгы сыйюп турган ишлеригизни жашауда бардырлыксыз. Юйорююзде да хар зат бу кюнде сиз излегенча боллукду: сыйгенигиз - жарык, сабийлеригиз - саулуклу.

АКЪЫРАП. Жашуу тириликте бир аз селейинди. Кесигизни асыры бек кыйнамагыз, кыйын жол бла барырга таукеллигизни да арткаракгы кююгуз. Адамла да ушаклашканда кесигизни кюлда тутарга кюрешигиз.

МАРАУЧУ. Бу кюнде алган саугагыз жорегигизни болмагычча кыуандырлыкды. Алай саулык бла байламлы жарсыуларыгызга уллу кёллю болмагыз. Жуукларыгыз айтханга кыулак салыгыз.

ТЕКЕМЮЙОЗ. Этген муратыгызга жетер ючюн бир затдан да артка турлук туюлюсз. Алай кыатыгыздагы адамланы излемлерин, кез кыарамларын бу кезиуде унутмазга кюрешигиз. Алай этмесеги, кыаршчыларыгызын кюгузтудруксуз.

СУУКЪУЙ. Сыйген адамыгыз бла арагыз бузулурга боллукду. Эрттеден бери жорегигизни кыйнап турган соруула тынчылык берлик туюлюсз. Бар аз кюн, бир биригиз бла селешип, бир оюмга келирге боллуксуз.

ЧАБАКЪЛА. Неках этерге, юйор кыуаргы ахшы кюндеиле. Бир-бирлени энчи жашаулары жарык тюрсюнледен толлукду. Эрттеги шухларыгыз, сыйгенлеригиз бла тубеп, озган кюлени хычыуун такыйкыларын эсерликсиз.

СЭЗБЕР

ЭНИНЕ: 7. Кыран сураны аты. 8. Нартюк сабакъ. 9. Кыш транспорт. 10. Кесичуу зат. 12. Сырт. 13. Европаны бла Азияны бөлген суу. 15. Аллай тюрсюн, адам ат да болады. 19. Кыргыан ауруу. 20. Иш хакъ. 21. Дуня. 24. Сабийни эшмесин ариу этген зат. 25. Жашауу келген адам. 28. Алгын таулуланы транспортлары. 30. Агъач. 32. Жол. 33. Уруш аллы жылда аллай аты бла Жолайладан айтылган кыулукчу киши болганды. 34. Кёгет. 36. Жаяу жорюмеген таулу. 38. Чыпчыкыга - жашуу этерге, адамга уа кёлюн кётюрюрге керекди. 40. Ауур жюк ташыган машиналада, чабакъ тутууда да хайырланылады. 41. Сабий ауруу. 42. Атагы керек этген темирчи.

ЭРЕСИНЕ: 1. Кыоншу миллетни адамы. 2. Жукъ сатып алганда, жумуш этдиргенде да керек зат. 3. Ариу кийинген адам. 4. Жыйында суу саппы кыайгысын этиучо. 5. Кыран бёлюм. 6. Тауукну даууру. 11. Телсеуно бир кымылдауу. 13. Бет. 14. Юйню чигинжиси. 16. Эртте андан ичгендиле айран. 17. Орта. 18. Америкада штат. 22. Сёз берюу. 23. Кыорксанг, чыгып кетерге жетеди. 26. Жазыучуну бир тюрлюсю. 27. Жауун келтиредиле аны табийгъатха. 29. Тутуй кышну бир тюрлюсю. 30. Жылтырауук халы. 31. Насып берликди деп аны эшик башларына тагыадыла. 32. Кыабыр тебе. 35. Мирзеуден этиледиле. 37. Жолда барган жауун суу. 38. Жумушкыны чюйре магынасы. 39. Бузоу. 40. Ариу тюз жер.

ГАЗЕТНИ 86-чы НОМЕРИНДЕ БАСМАЛАНГАН СЭЗБЕРНИ ЖУУАПЛАРЫ:

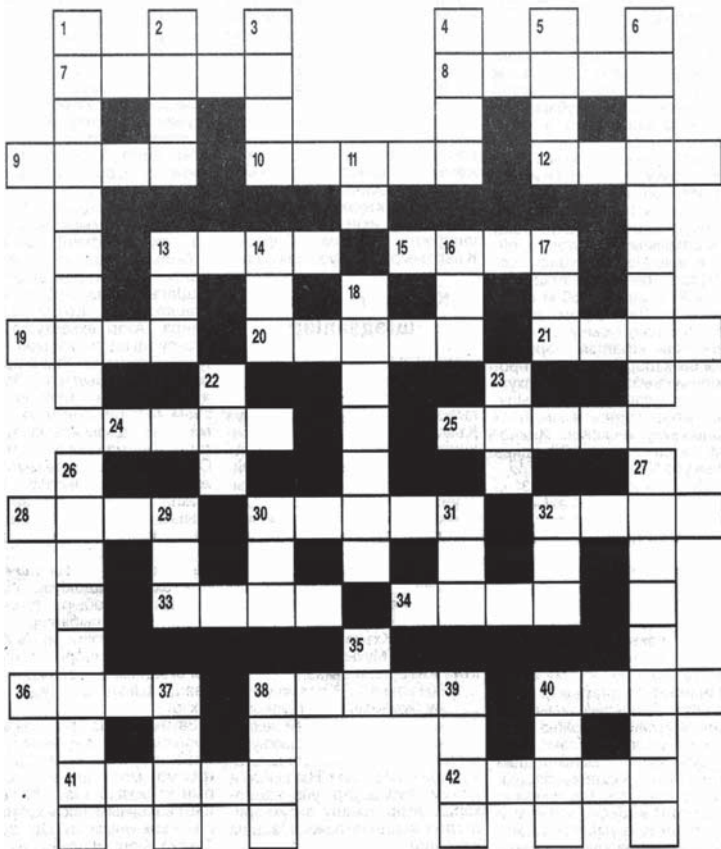
ЭНИНЕ: 7. Жигитлик. 8. Кыарампил. 11. Сөнча. 12. Балта. 13. Аккордеон. 16. Сибилчи. 17. Абхазлы. 18. Кыуат. 20. Акмола. 21. Аперим. 22. Минара. 23. Айжакъ. 25. Мурат. 29. Кыалачла. 31. Адамлык. 33. Кырамала. 35. Антау. 36. Ырпыс. 37. Сабанлык. 38. Зияратчы.
ЭРЕСИНЕ: 1. Жигерлик. 2. Бийче. 3. Тилекчи. 4. Гандола. 5. Умай. 6. Жилтинле. 9. Онуучу. 10. Садакы. 14. Алиментчи. 15. Ахырмаман. 18. Кыалам. 19. Тауат. 24. Жаланбаш. 26. Уртам. 27. Азамат. 28. Пылпыла. 30. Ахырлык. 31. Арлекино. 32. Заран. 34. Арбаз.

Билдириу

Къарачай жырны ингири

22 майда Музыка театрда, КыЧР-ни атлары айтылган артистлери кыатышып, «Къарачай жырны ингири» деген жандауурлук концерт кыраллыкды. 18.30

сагыатда башланырыкды. Сорлуклары болганла бу телефон номерлеге селешсинле: 77-42-08; 8 928 079-95-95.

Учредительле: Кыабарты-Малкыар Республиканы Парламенти бла Правительствосу

Баш редактор
АТТАЛАНЫ Ж.Ж.

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

ТЕКУЛАНЫ Хауа
(баш редактору орунбасары),
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат
(баш редактору орунбасары),
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретары),
МОКЪЛАНЫ Зукура
(бёлюмню редактору),
ТИКАЛАНЫ Фатима
(бёлюмню редактору).

ТЕЛЕФОНЛА:

Редактору приёмный - 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркинликлерин кыоруулау жаны бла Кыабарты-Малкыар регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрде регистрация этилгенди.

Регистрация номер — ПИ № ТУ07-00118. Индекс - 51532

Газетни басмагы КыМР-ни Басма эмда асламлы коммуникацияла жаны бла кырал комитетини компьютер службысы хазыр этгенди.

Газет "Тетраграф" ООО-ну типографиясында басмаланганды. Нальчик шахар, Ленин аты проспекти, 33

Номерге графикте кёре 19.00 сагыатда кыл салынады. 20.00 сагыатда кыл салынганда.

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГАРГАНЛА:

Таппасханланы Аминат - дежурный редактор;
Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретары орунбасары;
Зезаланы Лида - (1, 2, 4, 10-чу бетле),
Гезяланы Валентина - (3, 9, 11, 12-чи бетле) - корректорла.

Тиражы 2100 экз. Заказ № 619
Багысы 15 сомду

РЕДАКЦИНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар,
Ленин аты проспекти, 5

электронный почтасы:
elbor_50@mail.ru